

Міжнародні зв'язки

З 9 по 13 травня 2011 р. делегація Верховного Суду України на чолі із заступником Голови Верховного Суду України А.Г. Яремою здійснила робочий візит до Верховного Суду Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії. До складу делегації входили судді Верховного Суду України Н.П. Лященко, Б.М. Пошва і начальник управління вивчення та аналізу судової практики І.В. Бейцун.

Метою візиту було ознайомлення зі структурою та повноваженнями Верховного Суду Великобританії, а також здійсненням судочинства в державі загалом.

У рамках візиту відбулися зустрічі української делегації із Головою Верховного Суду Великобританії Лордом Філіпсом, суддями Верховного Суду та Виконавчим секретарем цього Суду Д. Роув.

Члени делегації обговорили також питання, що стосуються здійснення судочинства, з представниками Королівської прокуратури, Головою Вестмінстерського суду магістратури, Головою Комісії з судових призначень і Головою Служби з питань судових скарг.

Відповідно до програми візиту делегація з України була присутня на засіданнях під час розгляду судових справ у Верховному Суді Великобританії та в суді першої інстанції.

Під час робочих зустрічей представників Верховного Суду України поінформували, що створення у вересні 2009 р. Верховного Суду Великобританії зумовлено прагненням забезпечити незалежність судової влади. Донедавна відповідну функцію виконувала Палата лордів. Натомість на сьогодні в країні на законодавчому рівні закріплено, що Лорд-канцлер, інші міністри Корони та всі, хто несе відповідальність за забезпечення функціонування судової системи, повинні захищати незалежність судової влади.

Особливу увагу учасники делегації приділили системі дозволів на апеляцію у Верховному Суді Великобританії. Це питання вирішує колегія у складі трьох суддів, яка, приймаючи рішення про дозвіл, враховує передусім значення справи для суспільства в цілому. Така система дозволів на апеляцію, а також високий рівень судових витрат зумовлює

надходження до Верховного Суду та розгляд ним лише незначної кількості справ. Так, протягом року він розглянув приблизно 70 справ, тоді як Верховний Суд України протягом 2009 р. закінчив провадження в понад 60 тис. справ та матеріалів.

Інтерес української делегації викликало право Верховного Суду Великобританії у разі виявлення під час розгляду справи невідповідності закону Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод звернутися до Парламенту із «заявою про несумісність», яку він має розглянути за прискореною процедурою. Заслуговує на увагу також право судової влади самостійно встановлювати процедурні правила розгляду справ і можливість прийняття певних рішень працівниками апарату суду, що значно зменшує навантаження на суддів.

Предметом обговорення була і система фінансування Верховного Суду Великобританії. Так, розмір видатків на його функціонування встановлює Парламент на 3—4 роки. І що важливо, Суд має право брати участь в обговоренні цього питання.

У ході візиту учасники делегації ознайомились також зі статусом і повноваженнями Королівської прокуратури, що є повністю незалежною організацією, єдиним призначенням якої є підтримка державного обвинувачення під час розгляду справ. Прокуратура входить до системи королівської юстиції, але є відокремленою від судової влади.

Представники Верховного Суду України ознайомилися також з повноваженнями та діяльністю Комісії з судових призначень, яка була створена у квітні 2006 р. в рамках проведення судової реформи. Ця комісія незалежна від політики, надані нею рекомендації майже не залишають дискреційних повноважень для їх відхилення. Приймаючи рішення щодо добору кандидатів, комісія керується критеріями як їхніх професійних якостей, так і особистих.

Учасники делегації були поінформовані про функціонування Служби з питань судових скарг, що підзвітна Лорду Головному Судді та Лорду-канцлеру. Це вважається складовою системи довіри до судової влади, яка має забезпечувати контроль з боку громадськості через Лорда-канцлера. При цьому жоден інший політик не бере участі в дисциплінарному процесі.

У Вестмінстерському суді магістратури учасники делегації обговорили питання здійснення судочинства у судах першої інстанції. Зокрема, вони ознайомились із категоріями справ, які вирішують суди магістратури, — це переважно нетяжкі злочини, а також питання екстрадиції. Детально було обговорено питання застосування такого запобіжного заходу, як застава, що широко застосовується у Великобританії, а також доставки до суду підсудних, які тримаються під вартою, що в Сполученому Королівстві можуть здійснювати приватні компанії.

Під час перебування делегації з України у м. Лондоні було проведено робочу зустріч із Послом України у Великій Британії та Північній Ірландії В.Д. Хандогієм, під час якої обговорено шляхи поглиблення співробітництва між судовою владою України та Великобританії.